सत्यमेव जयते

MHRD | Government of India
Ministry of Human Resource Development

ପ୍ରାରୂପ

ଜାତୀୟ ଶିକ୍ଷା ନୀତି ୨୦୧୯

ପ୍ରମୁଖ ଅଂଶ

ବିଦ୍ୟାଳୟ ଶିକ୍ଷା

ଜାତୀୟ ଶିକ୍ଷା ନୀତି ୨୦୧୯ : ମୁଖ୍ୟ ଦିଗ

- ପ୍ରାକ ଶୈଶବ ଯତ୍ନ ଓ ଶିକ୍ଷା
- ମୌଳିକ ଭାଷା ଓ ଗାଣିତିକ ଦକ୍ଷତା
- ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ପନ୍ଥା: ପାଠ ବିଷୟ ବସ୍ତୁରୁ ଦକ୍ଷତା ଆଡକୁ
- ଶିକ୍ଷକ ଶିକ୍ଷା ଓ ପ୍ରଶିକ୍ଷକ ମାନଙ୍କର ଗୁଣାତ୍ମକ ମାନର ବିକାଶ
- ପାଠ୍ୟକ୍ରମରେ ନମନୀୟତା
- ଚାରି ବର୍ଷିଆ ସମନ୍ୱିତ ବିଏଡ଼ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ
- ଧନ୍ଦାମୂଳକ ଶିକ୍ଷାକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ଏବଂ ମାନକ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ
- ବିଦ୍ୟାଳୟ ଗୁଣାତ୍ମକ ମାନ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ଓ ସ୍ୱିକୃତୀ ରୂପରେଖ
- ଶିକ୍ଷକ ମାନଙ୍କ ପାଇଁ ବୃତ୍ତିଗତ ମାନକ ସ୍ଥିର
- ଶିକ୍ଷାର ସମସ୍ତ ସ୍ତରରେ ପ୍ରଯୁକ୍ତି ବିଦ୍ୟାର ସମନ୍ୱୟ

ଶିକ୍ଷା ଅଧିକାର ଅଧିନିୟମ ୨୦୦୯ କୁ ପ୍ରଭାବିତ କରୁଥିବା ସମସ୍ୟା :

- ଶିକ୍ଷା ଅଧିକାର ଆଇନ କୁ ବ୍ୟାପକ ଭାବେ ସମୀକ୍ଷା କରାଯିବ (ଅନୁଛେଦ ୫.୪.୨)
- ଶିକ୍ଷା ଅଧିକାର ଆଇନ ୩ ରୁ ୬ ବର୍ଷ ବୟସର ପିଲାଙ୍କ ପାଇଁ ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷା ଓ ନବମରୁ ୧୨ଶ ଶ୍ରେଣୀର ମାଧ୍ୟମିକ ଶିକ୍ଷା କୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରି ମାଗଣା ଓ ବାଧ୍ୟତା ମୂଳକ ଶିକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯିବ(ଅନୁଛେଦ ୩.୧୩)
- ଶିକ୍ଷା ଅଧିକାର ଆଇନ କୁ ବ୍ୟାପକ କରି ଏହାର ସିମୀତତାକୁ କମ କରିବା ପାଇଁ ଶିକ୍ଷା ର ବିକଳ୍ପ ଢାଞ୍ଚା (ଗୁରୁକୁଳ ,ପାଠାଶାଳା, ମଦ୍ରାସା,ଘର ବିଦ୍ୟାଳୟ କୁ ଗୁରୁତ୍ଵ ଦିଆଯିବ (ଅନୁଛେଦ ୩.୧୨   )
- ଅଧିନିୟମ ଧାରା ୧୨ (୧) (ସି) ର ସମୀକ୍ଷା (ଅନୁଛେଦ ୫.୪.୨)
- ଶିକ୍ଷଣ ପାଇଁ ବିକଳ୍ପ ଉପାୟ କୁ ନିଶ୍ଚିତ କରିବା ନିମନ୍ତେ ବିଦ୍ୟାଳୟ ପରିସରକୁ ବ୍ୟାପକ କରିବା (ଅନୁଛେଦ ୩.୧୧)
- କମ ପ୍ରତିନିଧିତ୍ଵ ଗୋଷ୍ଠୀରୁ ଶିକ୍ଷକ ମାନଙ୍କର ଅଭାବ କୁ ଦୂର କରିବା ପାଇଁ ସେହି ବର୍ଗ ମାନଙ୍କରୁ ଉନ୍ନତ ମାନର ଶିକ୍ଷକ ବାଛିବା ପାଇଁ ବିକଳ୍ପ କାର୍ଯ୍ୟପନ୍ଥା ସ୍ଥିର କରିବା (ଅନୁଛେଦ ୬.୧.୩)
- କମ ପ୍ରତିନିଧିତ୍ଵ ଗୋଷ୍ଠୀର ଅଧିକ ସଂଖ୍ୟକ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀ ବିଶିଷ୍ଟ ବିଦ୍ୟଳଳୟ ମାନଙ୍କରେ ଛାତ୍ର ଶିକ୍ଷକ ଅନୁପାତ ୨୫:୧ ରୁ ଅଧିକ ହେବନାହିଁ (ଅନୁଛେଦ ୬.୧.୩.(C)

ଜାତୀୟ ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ଆଧାର ସମ୍ପର୍କିତ ସମସ୍ୟା

- ୨୦୨୦ ସୁଦ୍ଧା NCF କୁ ପରିମାର୍ଜନ କରାଯାଇ ଅଧୁନାତନ କରିବା ଓ ଏହାକୁ ସମସ୍ତ ଭାଷାରେ ଉପଲବ୍ଧ କରିବା (ଅନୁଚ୍ଛେଦ ୪.୭.୧)
- NCERT ର କାର୍ଯ୍ୟ ପରିସର କୁ ବ୍ୟାପକ କରାଯିବ ଯଦ୍ୱାରା ECCE ପାଇଁ ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ଓ ଶୈକ୍ଷିକ ରୂପରେଖ ନିଶ୍ଚିତ ରୂପେ NCERT ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବ | ଏହାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ହେବ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀ ମାନଙ୍କ ଠାରେ ବହୁ ଭାଷା କୌଶଳର ବିକାଶ (ଅନୁଚ୍ଛେଦ ୧.୧)
- ୨୦୨୫ ସୁଦ୍ଧା ପଞ୍ଚମ ଶ୍ରେଣୀ ଓ ପରବର୍ତୀ ଶ୍ରେଣୀ ମାନଙ୍କରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଛାତ୍ର ମୌଳିକ ଭାଷା ଓ ଗଣିତ ଦକ୍ଷତା ହାସଲ କରିବେ (ପୃଷ୍ଠା ୫୫)
- NCERT ଏକ ତିନି ମାସ ଅବଧି ବିଶିଷ୍ଟ "ବିଦ୍ୟାଳୟ ପ୍ରସ୍ତୁତି ପ୍ରଦର୍ଶିକା " ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ଆଧାର ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବ ଯାହା ସମସ୍ତ ପ୍ରଥମ ଶ୍ରେଣୀ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀ ମାନଙ୍କ ପାଇଁ ବାଧ୍ୟତା ମୂଳକ ହେବ (ଅନୁଚ୍ଛେଦ ୨.୧୧)
- NCF କୁ ଆଧାର କରି ପ୍ରତ୍ୟେକ ରାଜ୍ୟ ନିଜସ୍ୱ ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବେ ,ଯେଉଁଥିରେ ରାଜ୍ୟର ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯିବ (ଅନୁଚ୍ଛେଦ ୪. ୮)
- ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ବିଷୟ ବସ୍ତୁକୁ ହ୍ରାସ କରି ମୌଳିକ ଅପରିହାର୍ଯ୍ୟ ଶିକ୍ଷଣ ଓ ମୌଳିକ ଚିନ୍ତନକୁ ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଦିଆଯିବ (ଅନୁଚ୍ଛେଦ ୪.୩)

ଜାତୀୟ ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ଆଧାର ସମ୍ପର୍କିତ ସମସ୍ୟା .... କ୍ରମଶଃ

- ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ବିଷୟ ସହ ବା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପାଠ କାର୍ଯ୍ୟ ପରିସର , କଳା ଓ ବିଜ୍ଞାନ ; କିମ୍ବା ଧନ୍ଦାମୂଳକ ଏବଂ ବୈଷିକ ବିଭାଗ ମଧ୍ୟରେ କୌଣସି ଦୂରତ୍ୱ ବା ଭିନ୍ନତା ରହିବ ନାହିଁ (ଅନୁଛେଦ ୪.୪.୨ ରୁ ୪.୪.୪)
- ମାଧ୍ୟମିକ ସ୍ତରରେ ବିଷୟ ଚୟନରେ ଅଧିକ ନମନୀୟତା ଦିଆଯିବ (ଅନୁଛେଦ ୪.୪.୧)
- ଷଷ୍ଠ ରୁ ଅଷ୍ଟମ ଶ୍ରେଣୀ ରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀ ଧନ୍ଦାମୂଳକ କୌଶଳ ଓ ହସ୍ତଶିଳ୍ପ ,ସର୍ବେକ୍ଷଣ ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ,ନୈତିକ ନିୟମାବଳୀ ଓ ଯୁକ୍ତି, ଭାରତୀୟ ଭାଷା ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ଯେ କୌଣସି ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ଭାଷା ଉପରେ ଦୁଇ ବର୍ଷିଆ ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ପଢିବେ (ଅନୁଛେଦ ୪.୬.୬ .୨, ୪.୬.୮.୮ , ୪.୫.୧୨, ଓ ୪.୫.୧୬)
- ଅନୁଭୂତିମୂଳକ ଶିକ୍ଷଣ ପାଇଁ ଶ୍ରେଣୀ ଶିକ୍ଷାଦାନ କାର୍ଯ୍ୟ ରେ ସୃଜନାତ୍ମକ ,ସହଭାଗୀମୁଳକ ତଥା ଆବିଷ୍କାର ମୂଳକ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯିବ

ଜାତୀୟ ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ଆଧାର ସମ୍ପର୍କିତ ସମସ୍ୟା .... କ୍ରମଶଃ

- ବିଦ୍ୟାଳୟ ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ଓ ଶୈକ୍ଷିକ କାର୍ଯ୍ୟଧାରାକୁ ନୂତନ ଢାଞ୍ଚା ରେ ପୁନର୍ବିନ୍ୟାସ କରାଯିବ : ବିଦ୍ୟାଳୟର ଭୌତିକ ପୁନର୍ବିନ୍ୟାସ ହେବ ନାହିଁ (ପୃଷ୍ଠା -୭୪)

5 + 3 + 3 + 4	
ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ସ୍ତର (ପ୍ରାକ ପ୍ରାଥମିକ ଓ ପ୍ରଥମ ଓ ଦ୍ୱିତୀୟ ଶ୍ରେଣୀ) ତିନି ବର୍ଷିଆ ପ୍ରାକ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ ପ୍ରଥମ ଓ ଦ୍ୱିତୀୟ ଶ୍ରେଣୀ (ବୟସ ସୀମା ୩ ରୁ ୮ ବର୍ଷ)	ଦ୍ରୁତ ମସ୍ତିଷ୍କ ବିକାଶ , କ୍ରୀଡା ଏବଂ ସକ୍ରିୟ ଆବିଷ୍କାର
ପ୍ରସ୍ତୁତି ସ୍ତର (ତୃତୀୟ ରୁ ୫ମ ଶ୍ରେଣୀ (ବୟସ ସୀମା ୮ ରୁ ୧୧ ବର୍ଷ)	କ୍ରୀଡା ଓ ଆବିଷ୍କାର ଉପରେ ପର୍ଯ୍ୟବେସିତ ଢାଞ୍ଚାଗତ ଶିକ୍ଷଣ ଆଡକୁ ଅଗ୍ରସର
ମଧ୍ୟ ସ୍ତର (୬ଷ୍ଠ ରୁ ଅଷ୍ଟମ ଶ୍ରେଣୀ) (ବୟସ ସୀମା ୧୧ ରୁ ୧୪ ବର୍ଷ)	ପାଠ୍ୟ ବିଷୟବସ୍ତୁ ଧାରଣା ,କିଶୋରମାନଙ୍କ ଠାରେ କୌଶଳର ବିକାଶ ନିମନ୍ତେ ଦିଗଦର୍ଶନ
ମାଧ୍ୟମିକ ସ୍ତର (୯ମ ରୁ ୧୨ଶ ଶ୍ରେଣୀ) (ବୟସ ସୀମା ୧୪ ରୁ ୧୮ ବର୍ଷ)	ଉଚ୍ଚ ଶିକ୍ଷା ଓ ଜୀବନ ଧାରଣ ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ,ଯୁବକ ପର୍ଯ୍ୟାୟ କୁ ଅଗ୍ରସର

ଜାତୀୟ ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ଆଧାର ସମ୍ପର୍କିତ ସମସ୍ୟା .... କ୍ରମଶଃ

ମୂଲ୍ୟାୟନ ପାଇଁ ବୋର୍ଡ (BOA) (ଅନୁଚ୍ଛେଦ ୮.୧୮)

- ଶିକ୍ଷା ବିଭାଗ କିମ୍ବା ମାନବ ସମ୍ବଳ ବିକାଶ ମନ୍ତ୍ରାଳୟର ବାହାରେ ବେସରକାରୀ (ଅଣଲାଭଜନକ) ମୂଲ୍ୟାୟନ ବୋର୍ଡ ରହି ପାରିବ (ଅନୁଚ୍ଛେଦ ୮.୧୮)
- ବିଶ୍ୱ ବିଦ୍ୟାଳୟ ମାନେ ମୂଲ୍ୟାୟନ ବୋର୍ଡ ଆରମ୍ଭ କରିପାରିବେ (ଅନୁଚ୍ଛେଦ ୮.୧୮)
- ରାଜ୍ୟ ଓ କେନ୍ଦ୍ରର ମୂଲ୍ୟାୟନ ବୋର୍ଡ ମାନେ ପରୀକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଉନ୍ନତି ଆଣିବେ ଯେଉଁଥିରେ ବିଷୟବସ୍ତୁ ଧାରଣାର ପରୀକ୍ଷଣ ଠାରୁ ଉପରକୁ ଉଠି ଦକ୍ଷତାର ମୂଲ୍ୟାୟନ ହେବ
- ମୂଲ୍ୟାୟନ ବୋର୍ଡ ଗୁଡିକର ପାଠ୍ୟକ୍ରମ / ସିଲାବସ / ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକ ସ୍ଥିର କରିବାରେ କୌଣସି ଭୂମିକା ରହିବ ନାହିଁ
- ମୂଲ୍ୟାୟନ ବୋର୍ଡ ର ବିଦ୍ୟାଳୟ ଉପରେ କୌଣସି ନିୟାମକ ଭୂମିକା ରହିବ ନାହିଁ
- ମୂଲ୍ୟାୟନ ବୋର୍ଡ କୌଣସି ବିଦ୍ୟାଳୟକୁ ଅନୁବନ୍ଧନ କରିବା ନାହିଁ

ଜାତୀୟ ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ଆଧାର ସମ୍ପର୍କିତ ସମସ୍ୟା
ମୂଲ୍ୟାୟନ / ମାନ ନିର୍ଧାରଣ

- ତୃତୀୟ , ପଞ୍ଚମ ଓ ଅଷ୍ଟମ ଶ୍ରେଣୀ ଶେଷ ରେ ସମସ୍ତ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀ ରାଜ୍ୟ ଦ୍ୱାରା ଆୟୋଜିତ ପରୀକ୍ଷା ଦେବେ (ଅନୁଛେଦ ୪.୯.୪)
- ବୋର୍ଡ ପରୀକ୍ଷା ର ପୁନର୍ବିନ୍ୟାସ କରାଯିବ (ଅନୁଛେଦ 4.9.5)
  - ✓ ବୋର୍ଡ ପରୀକ୍ଷା ପ୍ରତ୍ୟେକ ଛ ମାସରେ ସେମିଷ୍ଟାର ପଦ୍ଧତି ରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହେବ
  - ✓ ନବମ ରୁ ଦ୍ୱାଦଶ ଶ୍ରେଣୀ ମଧ୍ୟରେ ମୋଟ ଆଠଟି ସେମିଷ୍ଟାର ହେବ
  - ✓ ସମସ୍ତ ଛାତ୍ରଙ୍କୁ ଆନ୍ତରିକ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ ପାଇଁ ୧୫ ବିଷୟ ବ୍ୟତୀତ ପୁରା ୨୪ ବିଷୟ ରେ ବୋର୍ଡ ପରୀକ୍ଷା ଦେବାକୁ ହେବ
  - ✓ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଛାତ୍ର ୬ ମାସରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ସିମେଷ୍ଟର ରେ ନ୍ୟୁନତମ ୩ ବିଷୟ ରେ ପରୀକ୍ଷା ଦେବ
  - ✓ ଚାରି ବର୍ଷ ରେ ମାଧ୍ୟମିକ ଶିକ୍ଷା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଛାତ୍ର ୪୦ ରୁ ଅଧିକ ସିମେଷ୍ଟର ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ନେଇଥିବେ

- ପ୍ରତି ତିନି ବର୍ଷରେ ଜାତୀୟ ଉପଲବ୍ଧି ସର୍ବେକ୍ଷଣ ହେବ ଯାହା ନମିନେ ଭିତ୍ତିକ ମୂଲ୍ୟାୟନ ହେବ (ଅନୁଛେଦ ୮.୫.୧)

- ତୃତୀୟ, ପଞ୍ଚମ ଓ ଅଷ୍ଟମ ଶ୍ରେଣୀରେ ରାଜ୍ୟ ଉପଲବ୍ଧି ସର୍ବେକ୍ଷଣରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀଙ୍କର ମୂଲ୍ୟାୟନ ହେବ
- ବିଦ୍ୟାଳୟ ଶିକ୍ଷାର ପ୍ରତ୍ୟେକ ସ୍ତରରେ କଂପୁଟର ଭିତ୍ତିକ ମୂଲ୍ୟାୟନ କୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଯିବ
- ୨୦୨୩ ମସିହା ସୁଦ୍ଧା ପ୍ରତ୍ୟେକ ବିଦ୍ୟାଳୟର ସମସ୍ତ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀଙ୍କୁ ପରୀକ୍ଷା ଦେବାପାଇଁ ପଡିବ (ଅନୁଛେଦ ୨.୯)

ବିଦ୍ୟାଳୟ ଶାସନ ନୀତି ଓ ପ୍ରଶାସନ

- ବିଦ୍ୟାଳୟ ପରିସର :ଗୋଟିଏ ସଂଗଠନ ଓ ପ୍ରଶାସନିକ ଏକକ ରେ ଥିବା ଅନେକ ସରକାରୀ ବିଦ୍ୟାଳୟ (ଅନୁଛେଦ ୭.୧.୧)
- ବିଦ୍ୟାଳୟ ପରିସରରେ ଭାଗିଦାରୀତା
- ଭିତ୍ତିଭୂମି ଓ ସୁବିଧା ସୁଯୋଗ ଯେପରି ପରୀକ୍ଷାଗାର ,ଖେଳ ପଡିଆ, ଖେଳ ଉପକରଣ
- ଭାଷା/ ଖେଳ/ କଳା/ଯୋଗ / ବିଦ୍ୟାଳୟ ନର୍ସ ଆଦି ଶିକ୍ଷକ ((ଅନୁଛେଦ ୭.୨ .୨)
- ସାମାଜିକ କର୍ମୀ ,ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ କର୍ମୀ ଏବଂ କାଉନସେଲର
- ଶିକ୍ଷକ ମାନେ ଜିଲ୍ଲାରେ ନିଯୁକ୍ତି ହେବେ ଓ ବିଦ୍ୟାଳୟ ପରିସରରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବେ (ଅନୁଛେଦ ୫.୧.୫.)
- ସାମାଜିକ କର୍ମୀ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ କର୍ମୀ ଏବଂ କାଉନସେଲର ବିଦ୍ୟାଳୟ ପରିସରରେ ଚୁକ୍ତି ଭିତ୍ତିରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବେ(ଅନୁଛେଦ ୩.୯ ଓ ୨.୧)
- ପ୍ରତ୍ୟେକ ଜିଲ୍ଲା ରେ ଜିଲ୍ଲା ଶିକ୍ଷକ କାଉନସିଲ /ଜିଲ୍ଲା ଶିକ୍ଷା ପରିଷଦ ଗଠିତ ହେବ ଏହାର ଚେୟାରମ୍ୟାନ ଜିଲ୍ଲାପାଳ ରହିବେ ଓ ସେ ବିଦ୍ୟାଳୟ ପରିସରର କାର୍ଯ୍ୟକାରିତା ଉପରେ ଦୃଷ୍ଟି ଦେବେ (ଅନୁଛେଦ ୭.୬.୩.)
- ବିଦ୍ୟାଳୟ ପରିଚାଳନା କମିଟି ଦ୍ୱାରା ସମସ୍ତ ବିଦ୍ୟାଳୟ (ସରକାରୀ,ଘରୋଇ ଅନୁଦାନ ପ୍ରାପ୍ତ ଓ ଘରୋଇ ଅଣ ଅନୁଦାନ ପ୍ରାପ୍ତ) ତଦାରଖ କରାଯିବ (ଅନୁଛେଦ ୭.୭.1)

ବିଦ୍ୟାଳୟ ଶାସନ ନୀତି ଓ ପ୍ରଶାସନ ... *କ୍ରମଶଃ*

- SMC ରେ ମୁଖ୍ୟତ ଅଭିଭାବକ ମାନେ ସଦସ୍ୟ ରହିବେ (ମୋଟ ୧୦ ରୁ ୧୨ ସଦସ୍ୟ) ଏବଂ ଚେୟାରମ୍ୟାନ ନିଯୁକ୍ତ ହେବେ ଓ ବିଦ୍ୟାଳୟର ପ୍ରଧାନ ଶିକ୍ଷକ SMC କାର୍ଯ୍ୟକାରିତା ପାଇଁ ଉତ୍ତରଦାୟୀ ହେବେ (ଅନୁଚ୍ଛେଦ ୭.୭.୧)
- SMC ଶିକ୍ଷକ ଓ ପ୍ରଧାନ ଶିକ୍ଷକଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନାର ମୂଲ୍ୟାୟନ କରିବେ (ଅନୁଚ୍ଛେଦ ୭.୭.୩)
- ଜାତୀୟ ଗୃହ ଶିକ୍ଷକ କାର୍ଯ୍ୟକର୍ମ (NTP) ମାଧ୍ୟମରେ ବିଦ୍ୟାଳୟରୁ ଭଲ ଫଳାଫଳ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରୁଥିବା ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀଙ୍କୁ ବାଛି ସପ୍ତାହକୁ ୫ ଘଣ୍ଟା ତଳ ଶ୍ରେଣୀରେ ପଢୁଥିବା ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀଙ୍କୁ ଶିକ୍ଷାଦାନରେ ନିଯୁକ୍ତି କରିବା (ଅନୁଚ୍ଛେଦ ୨.5)
- ପ୍ରତିକାରମୂଳକ ଶିକ୍ଷା ଦାନ ସହାୟତା କାର୍ଯ୍ୟକର୍ମ (RIAP) ମାଧ୍ୟମରେ ସ୍ଥାନୀୟ ଗୋଷ୍ଠୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ସ୍ୱେଚ୍ଛାସେବୀଙ୍କୁ ଅର୍ଥ ପ୍ରଦାନ କରି ଯେଉଁ ପିଲାମାନେ ଶିକ୍ଷଣରେ ଦୁର୍ବଳ ,ସେମାନଙ୍କୁ ଶିକ୍ଷା ଦାନ ପ୍ରଦାନ କରିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା (ଅନୁଚ୍ଛେଦ ୨.୬, ୨.୭)
- ଆଦିବାସୀ ମନ୍ତ୍ରାଳୟ ର କାର୍ଯ୍ୟାବଳୀକୁ ସହାୟତା କରିବା ପାଇଁ ଓ ଶିକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟକର୍ମକୁ ତଦାରଖ କରିବା ପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ସ୍ତରୀୟ ସମନ୍ୱୟକାରୀ ନିୟୋଜିତ ହେବେ (ଅନୁଚ୍ଛେଦ ୬.୪.୨)
- ବିଦ୍ୟାଳୟ ଗୁଡିକ ଲାଭଜନକ ଅନୁଷ୍ଠାନ ନୁହେଁ (ଅନୁଚ୍ଛେଦ ୮.୩.୭)

ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ ଓ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ରେ ପ୍ରବେଶ ପାଇଁ ପରୀକ୍ଷା

- ଜାତୀୟ ପରୀକ୍ଷଣ ସଂସ୍ଥା ନାମ ଲେଖା ପାଇଁ ମହାବିଦ୍ୟଳୟ ଓ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟରେ ବିଷୟ ଭିତ୍ତିକ ଓ ପ୍ରବୃତି ଭିତ୍ତିକ ପରୀକ୍ଷା କରିବେ (ଅନୁଛେଦ ୪.୯.୬)
- NTA ସମଗ୍ର ଦେଶରେ ପରୀକ୍ଷା କେନ୍ଦ୍ର କରିବା ଓ କମ୍ପୁଟର ଆଧାରିତ ପରୀକ୍ଷା ହେବ (ଅନୁଛେଦ ୪.୯.୬)

ଶିକ୍ଷକ

- ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଁ ପ୍ରଥମ ପରୀକ୍ଷା ହେଉଛି ଶିକ୍ଷକ ଯୋଗ୍ୟତା ପରୀକ୍ଷଣ (TET) (ଅନୁଛେଦ ୫.୧.୨)
- ବିଦ୍ୟାଳୟ ଶିକ୍ଷାର ସମସ୍ତ ସ୍ତର ପାଇଁ TET ପରୀକ୍ଷା କରାଯିବ
- ସମସ୍ତ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ (ଘରୋଇ ବିଦ୍ୟାଳୟ ମଧ୍ୟ) ଶିକ୍ଷକ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଁ TET ଓ NTE ପରୀକ୍ଷାରେ ଉର୍ତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ (ଅନୁଛେଦ ୫.୧.୨)
- TET ବ୍ୟତୀତ , ଶିକ୍ଷକ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଁ ସାକ୍ଷାତକାର ଓ ଶିକ୍ଷାଦାନ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିବାକୁ ପଡିବ (ଅନୁଛେଦ ୫.୧.୨)

ଶିକ୍ଷକ ..... ***କ୍ରମଶଃ***

- ଶିକ୍ଷକ ବଦଳିକୁ କମାଇବା (ଅନ୍ୟୁନ ୫ ରୁ ୭ ବର୍ଷ) ଯାହା ଶିକ୍ଷକ - ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀ ଗୋଷ୍ଠୀ ସମ୍ପର୍କର ନିରନ୍ତରତାକୁ ନିଶ୍ଚିତ କରିବ (ଅନୁଛେଦ ୫.୧.୭)
- ୩ ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଶିକ୍ଷକଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟଦକ୍ଷତା ଉପରେ ଦୃଷ୍ଟି ରଖିବା , ପରେ କାର୍ଯ୍ୟ ଦକ୍ଷତା ଆଧାରରେ ଚାକିରୀ ଅନୁମୋଦନ ଲାଭ କରିବା (ଅନୁଛେଦ ୫.୪.୧)
- ସମସ୍ତ ସ୍ତରର ସମସ୍ତ ଶିକ୍ଷକ ମାନକ ଚାକିରୀ ସର୍ତାବଳୀ ଆଧାରରେ ନିଯୁକ୍ତି ହେବେ ଓ ସମାନ ଦରମା ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିବ (ଅନୁଛେଦ ୫.୪.୨)
- ପ୍ରତ୍ୟେକ ସ୍ତର ପାଇଁ ଅନ୍ୟୁନ୍ୟ ୫ଟି ପଦୋନ୍ନତି ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିବ (ଅନୁଛେଦ ୫.୪.୩)

ସରକାରଙ୍କର ନୀତି ପ୍ରସ୍ତୁତି ଏବଂ ପରିଚାଳନା

ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ଶିକ୍ଷା ଆୟୋଗ ,ରାଜ୍ୟ ଶିକ୍ଷା ଆୟୋଗ ଓ ରାଜ୍ୟ ବିଦ୍ୟାଳୟ ପରିଚାଳନା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ

ନୀତି ପ୍ରସ୍ତୁତ ,ପରିଚାଳନା ,କାର୍ଯ୍ୟକାରିତା ଓ ଶୈକ୍ଷିକ ମାନ ପାଇଁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର କାର୍ଯ୍ୟ

ନୀତି ପ୍ରସ୍ତୁତ	ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ଶିକ୍ଷା ଆୟୋଗ(ଅଧ୍ୟାୟ 23) ରାଜ୍ୟ ଶିକ୍ଷା ଆୟୋଗ (ଅଧ୍ୟାୟ 8 & 23)
ପରିଚାଳନା	**ରାଜ୍ୟ ବିଦ୍ୟାଳୟ ପରିଚାଳନା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ** (SSRA) (8.1.3)
କାର୍ଯ୍ୟକାରିତା	ରାଜ୍ୟ / କେନ୍ଦ୍ର ଶାସିତ ଅଂଚଳର ଶିକ୍ଷା ନିର୍ଦ୍ଦେଶାଳୟ (8.1.4)
ଶୈକ୍ଷିକ ମାନ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବା	NCERT and SCERT (8.1.6)

SSRA ବିଦ୍ୟାଳୟ ପରିଚାଳନା ସମସ୍ତ ଦିଗକୁ ଦୃଷ୍ଟି ଦେବା ଓ ବିଦ୍ୟାଳୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା କୁ ତଦାରଖ କରିବା (ଅନୁଚ୍ଛେଦ ୮.୧.୩.)

ସରକାରଙ୍କର ନୀତି ପ୍ରସ୍ତୁତି ଏବଂ ପରିଚାଳନା

ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ଶିକ୍ଷା ଆୟୋଗ ,ରାଜ୍ୟ ଶିକ୍ଷା ଆୟୋଗ ଓ ରାଜ୍ୟ ବିଦ୍ୟାଳୟ ପରିଚାଳନା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ …… *କ୍ରମଶଃ*

- ନୂତନ ସଂସ୍ଥା (ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ଶିକ୍ଷା ଆୟୋଗ) (RSA), ଶିକ୍ଷା ର ଦୁରଦୃଷ୍ଟି ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବାର ଦାୟିତ୍ୱ ନେବ ଓ ଦୁରଦୃଷ୍ଟି ହାସଲ କରିବା ପାଇଁ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଭିତ୍ତିକ ଆଧାର ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିବ (ଅନୁଛେଦ ୨୩.୧)
- ପ୍ରଧାନ ମନ୍ତ୍ରୀ RSA ର ଚେୟାରମ୍ୟାନ ଓ ଶିକ୍ଷା ମନ୍ତ୍ରୀ ଉପ ଚେୟାରମ୍ୟାନ ରହିବେ (ଅନୁଛେଦ ୨୩.୩, ୨୩.୪)
- MHRD ର ଭୂମିକାକୁ ସମୀକ୍ଷା କରାଯିବ ଓ RSA ସହିତ ସଂଶ୍ଳିଷ୍ଟ କରାଯିବ (୨୩.୧୧)
- NCERT ଓ NIEPA ; RSA କୁ ବିବରଣୀ ପ୍ରଦାନ କରିବେ (ଅନୁଛେଦ ୨୩.୧)
- ପ୍ରତି ରାଜ୍ୟ ରେ ରାଜ୍ୟ ଶିକ୍ଷା ଆୟୋଗ ଗଠନ କରାଯିବ ଓ ମୁଖ୍ୟ ମନ୍ତ୍ରୀ ଏହାର ଚେୟାରମ୍ୟାନ ଓ ଶିକ୍ଷା ମନ୍ତ୍ରୀ ଉପ ଚେୟାରମ୍ୟାନ ରହିବେ (ଅନୁଛେଦ ୨୩.୧୯)
- କିଛି ବର୍ଷ ପରେ ପାର୍ଲିଆମେଣ୍ଟର ଅଧିନିୟମ ଅନୁସାରେ RSA କୁ ସାମ୍ବିଧନିକ ଅଧିକାର ଦିଆଯିବ (ଅନୁଛେଦ ୨୩.୧୧)

ଭାଷା ପ୍ରଣୟନ

- ତ୍ରିଭାଷା ପ୍ରଚଳନ ହେବ
- ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ଉଭୟ କେନ୍ଦ୍ର ଓ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଅଧିକ ସଂଖ୍ୟକ ଭାଷା ଶିକ୍ଷକ ନିଯୁକ୍ତି ଦେବେ
- ତ୍ରିଭାଷା ପ୍ରଚଳନରେ ନମନୀୟତା -
- ୬ଷ୍ଠ କିମ୍ବା ୭ମ ଶ୍ରେଣୀରେ ଯିଏ ଚାହିଁବ ଭାଷାରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିପାରିବ
- ୬ଷ୍ଠ ରୁ ୮ମ ଶ୍ରେଣୀ ମଧ୍ୟରେ ଭାରତରେ ଭାଷା ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ଆନନ୍ଦ ଦାୟୀ ହେବ
- ବିଦ୍ୟାଳୟ ଓ ଉଚ୍ଚ ଶିକ୍ଷାର ସବୁ ସ୍ତରରେ ସଂସ୍କୃତ କୁ ଅତିରିକ୍ତ ଭାଷା ରୂପେ ପଢ଼ାଯିବ ଧାରା ୮ ର ଅନ୍ୟ ଭାଷା ପରି
- ମାଧ୍ୟମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ ରେ ବିଦେଶୀ ଭାଷା elective ଭାବରେ ପ୍ରଚଳନ ହେବ
- ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ସଂସ୍କୃତ ସହିତ ତାମିଲ ,ତେଲୁଗୁ ,କନ୍ନଡ଼ , ମାଲାୟାଲାମ ଓଡ଼ିଆ ,ପାଳି , ଫାରସି ଓ ପ୍ରକୃତ ଆଦି ଉପଲବ୍ଧ ହେବ
- ୬ଷ୍ଠ ରୁ ୮ମ ଶ୍ରେଣୀରେ ଦୁଇ ବର୍ଷିଆ ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ଭାଷା କୋର୍ସ ରହିବ

ଧନ୍ୟବାଦ